

Com en una pel·lícula: a casa de Zaqueu

Zaqueu s'hauria conformat amb poder veure Jesús. Però les seves expectatives van quedar superades quan el Mestre li va demanar allotjament. Hi ha més alegria que tenir el mateix Déu a casa teva?

16/08/2021

Una escena de l'Evangelí que és fàcil discórrer amb la imaginació com si fos una pel·lícula és la trobada de

Jesucrist amb Zaqueu, a la ciutat de Jericó (cf. *Lc 19, 1-9*). Tot just el Senyor va creuar les portes d'ingrés, es va córrer la veu: «És el Mestre! Ja ha arribat!». Tots el volien veure i sentir. A més de les persones modestes del poble, hi havia un home important, de nom Zaqueu, que també volia conèixer Jesús. Sant Lluç el retrata amb gran realisme: era ric i cap de publicans, per la qual cosa podem imaginar que no gaudia de gaire estima, ja que pel seu ofici col·laborava amb les autoritats invasores en el cobrament dels impostos. L'evangelista esmenta també un detall sobre el seu aspecte físic: era petit d'estatura. Zaqueu volia veure Jesús, però per la seva altura no aconseguia fer-se un lloc entre la multitud que envoltava el Mestre per contemplar-lo.

El desig de Déu

Tot i que normalment havia de mantenir les aparences corresponents al seu càrrec, per veure Jesús Zaqueu no va dubtar a fer una acció que podia ser considerada de ridícula. S'avança corrent a la comitiva i s'enfila a un arbre. Així de gran és el seu desig per conèixer el Mestre. No està disposat a aturar-se davant de les dificultats. Està disposat a sacrificar fins i tot la seva honorabilitat; que el vegin córrer amb agitació, enfilem-se i sortir d'entre les branques. El seu interès per veure Jesús va molt més enllà de la curiositat humana; el que Zaqueu busca, de manera més o menys conscient, és la veritat. Busca, abans de tot, la veritat de la seva vida.

Jesús, en arribar a aquest lloc, «alçà els ulls i li digué: “Zaqueu, baixa de pressa, que avui m’haig d’hostatjar a casa teva”» (*Lc 19, 5*). Aquest encreuament de mirades segurament va ser un moment inoblidable. Ja no

era simplement veure el Mestre des de l'arbre, com a un objecte d'estudi, sinó un mirar-se mútuament. Potser, entre els que acompanyaven Jesús, algun va ironitzar sobre l'actitud d'aquest personatge: «Mireu, aquest és Zaqueu, el cap dels publicans, enfilant-se a un arbre». Però a Zaqueu li és igual el que pensin els altres. Se sent mirat per Jesús. No té por que el Senyor vegi l'interior de la seva ànima. És l'inici de la seva conversió. Zaqueu, llavors, és una ànima que vol fer oració: mirar-se a si mateix a través dels ulls misericordiosos de Jesús.

Les expectatives de Zaqueu havien estat superades. Ell s'hauria conformat amb veure el Mestre, però no s'hauria imaginat mai que Jesús s'aturés, el mirés als ulls i pronunciés el seu nom. Però la joia encara va més enllà: li demana allotjament a casa seva! Una mostra més que Jesús no es deixa guanyar mai en

generositat. Coneix l'afany perseverant de Zaqueu per veure'l i, per això, Ell mateix es deixa veure: el mira, el crida i li diu que vol entrar a casa seva. Jesús en té prou amb el desig sincer d'una ànima per buscar-lo per apropar-s'hi: «On és el teu desig de Déu? Perquè la fe és això: tenir el desig de trobar Déu, de trobar-lo, d'estar amb Ell, de ser feliços amb Ell». [1]

Va rebre Jesús a casa seva

La resposta de Zaqueu a la petició de Jesús no es va fer esperar. Explica sant Lluç que «baixà de pressa i el va acollir amb alegria» (*Lc*, 19, 6).

L'ambient d'alegria, fruit de la presència del Senyor tan intensament buscada, causa felicitat.

Jesús va fer llavors una cosa mal vista per alguns jueus de l'època: entrar a la casa d'un cap de publicans. Les primeres crítiques no es van fer esperar: «Tots els qui ho

van veure murmuraven contra Jesús i deien: “Ha anat a allotjar-se a casa d’un pecador!”» (*Lc 19, 7*). Però a Jesús no el preocupen els prejudicis socials. La seva única inquietud són les ànimes, i això és el que veu en Zaqueu: una ànima que cal salvar, una ànima amb desitjos de conèixer la veritat.

Com es devia esforçar Zaqueu per atendre el Senyor! Tindria les manifestacions de respecte i d’agraïment que ajuden a crear un ambient de cordialitat i d’alegria. També estaria pendent de les paraules que pronunciava el Mestre. I és que només qui busca la veritat és capaç d’acceptar els ensenyaments del Senyor i confrontar-los amb la seva vida. A mesura que avançava la conversa, Zaqueu sentia un agraïment profund cap a Jesús per haver volgut entrar a casa seva i per estar il·luminant la seva vida.

Tan clara és la veritat, tan amable ha estat el Senyor que s'ha dignat a entrar a casa seva, fins i tot sense que li ho demanés, que Zaqueu sent al seu interior un gran sotrac. És el moment de la conversió. I en aquest ambient d'alegria, declara: «Senyor, dono als pobres la meitat dels meus béns, i als qui he exigit més diners del compte, els en restitueixo quatre vegades més» (*Lc 19, 8*).

Una conversió sense càlculs

Ningú no li havia demanat un acte de generositat tan gran. Ho decideix així perquè vol. No se sent coaccionat: és ell que lliurement pren aquesta decisió. No pensa que està fent quelcom contrari al que realment li agradaria. Ell, acostumat a fer còmputos econòmics, no es para a fer càlculs mesquins perquè no se sent en l'obligació de respondre a una demanda, sinó que senzillament decideix prendre una iniciativa. I el

que decideix no li sembla heroic, perquè està admirat per la bondat del Senyor i, per tant, tot li sembla poc. En definitiva, no es proposa donar alguna cosa, sinó *donar-se*, perquè el que ha decidit és estimar, és a dir, correspondre a l'amor del Senyor. Zaqueu, més que generós, ha començat senzillament a viure d'amor.

«Lliurement, sense cap coacció, perquè em dona la gana, em decideixo per Déu. I em comprometo a servir, a convertir la meua existència en una donació als altres, per amor al meu Senyor Jesús». [2] És evident que un acte d'aquesta naturalesa només es pot fer si s'està content de fer-lo: Zaqueu ho fa perquè està alegre, agraït i admirat, i fer-ho l'omple de felicitat. Amb raó s'ha dit que l'alegria «no és una virtut diferent de la caritat, sinó cert acte i efecte seu». [3] Per això, *saber-nos* lliures per estimar «ens porta a

experimentar en l'ànima l'alegria, i amb ella el bon humor».[4] Els qui han fet l'elecció de lliurar-se estan alegres: «La paraula “feliç” o “benaurat”, passa a ser sinònim de “sant”, perquè expressa que la persona que és fidel a Déu i viu la seva Paraula assoleix, en el lliurament de si, la veritable felicitat». [5]

Acaba de sentir-se la sorprenent declaració del cap dels publicans. Es tracta d'un propòsit que ningú no li va demanar. Va més enllà del que seria el seu deure estricte. Potser algun dels comensals pensa que el que acaba de dir no respon a la lògica humana. Nosaltres només coneixem la resposta de Jesús. L'Evangelí es limita a recollir les paraules del Senyor: «Jesús li digué: “Avui ha entrat la salvació en aquesta casa; perquè també aquest home és fill d'Abraham”».

L'alegria d'alegrar el Senyor

La resposta del Senyor no ha estat una constatació freda d'un fet. Jesús és veritable home i, com a tal, té sentiments. En diverses ocasions els Evangelis ens els narren: es compadeix davant de la multitud que està com ovelles sense pastor (cf. *Mt* 9, 36), s'indigna davant dels mercaders que negocien al temple (cf. *Jn* 2, 14-17), es dol davant de la desgràcia de la vídua que ha perdut el seu únic fill (cf. *Lc* 7, 11-17), s'emociona davant d'aquella altra que llança a la sala del tresor del temple les seves dues monedes (cf. *Mc* 12, 41-44), plora la mort del seu amic Llàtzer (cf. *Jn* 11, 35) i se sorprèn davant de les meravelles que obra el seu Pare.

També en aquesta ocasió Jesús es devia commoure profundament. El Senyor va veure el canvi de vida de Zaqueu i la seva generositat, però va

veure també com havia actuat l'Esperit Sant en l'ànima d'aquest pecador. Si Zaqueu és capaç de formular un propòsit així, és perquè el Paràclit l'hi ho ha inspirat. Jesús veu la meravella de l'acció divina que impulsa i ajuda l'home, i en respecta la naturalesa lliure. Sembla que la iniciativa és de l'home, que decideix convertir-se, però en realitat era la crida divina a la conversió era prèvia; era previ aquest treball silencios de l'Esperit Sant en l'ànima de Zaqueu, que l'impulsava a enfilarse a l'arbre.

Jesús, que veu tot això, se n'alegra molt. Es devia notar en el seu rostre, en el timbre de la seva veu, en els seus ulls que brillaven per l'emoció. I això ho va percebre Zaqueu. A l'alegria d'haver vist Jesús, d'haver-lo escoltat, d'haver comprovat com el tenia en consideració fins al punt d'entrar a casa seva, se suma ara l'alegria d'haver estat capaç d'alegrar

el Senyor. Alegrar Déu i alegrar-se
amb Déu: què més es pot demanar?

Eduardo Baura

[1] Francesc, Homilia a Santa Marta,
12.03.2018.

[2] *Amics de Déu*, núm. 35.

[3] Sant Tomàs d'Aquino, *Summa
Theologiae*, II-II, q.28, a.4.

[4] F. Ocariz, *Carta pastoral*,
9.01.2018, núm. 6.

[5] Francesc, Ex. Ap. *Gaudete et
Exsultate*, núm. 64.

pel-licula-a-casa-de-zaqueu/
(04/04/2025)